

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ฟอร์ทโฟลิโอที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่มีสาระสรุปพอสังเขปดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้ฟอร์ทโฟลิโอที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการสอน การพัฒนาเทคนิคการสอน การเปลี่ยนแปลงบทบาทของครู และการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการสอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการใช้ฟอร์ทโฟลิโอ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะมีการเปลี่ยนแปลงใน 3 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ด้านเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ มีจำนวนเทคนิคการสอนที่ใช้มากกว่าก่อนการใช้ฟอร์ทโฟลิโอ

1.2 ด้านบทบาทของครู มีจำนวนการเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอน น้อยกว่าก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโอ

1.3 ด้านกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ มีจำนวนกิจกรรมการสอนที่ใช้มากกว่า ก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโอ

2. หลังการใช้พอร์ทโฟลิโอ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะสามารถพัฒนาเทคนิคการสอน ภาษาอังกฤษได้มากกว่าก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโอ

คำถามในการวิจัย

1. การติดตามผลการสอนของครู และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอน ภาษาอังกฤษจากผู้วิจัย ทำให้ครูเห็นจุดอ่อนในการสอนของตนเองและมีความต้องการที่จะไป ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหรือไม่

2. สถานภาพการศึกษาและภาระงานของครูมีผลต่อการพัฒนาการสอนของครูหรือไม่

ประชากรและการเลือกตัวอย่างประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 40 คน

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ ที่ปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้บริหารโรงเรียนให้เข้ารับการอบรม เรื่องการใช้

พอร์ทโฟลิโอสำหรับครู จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) เนื่องจากในเบื้องต้นผู้วิจัยมุ่งหวังจะใช้ครูภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน ที่เป็นประชากรทั้งหมดในการวิจัย จึงขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนให้ส่งครูภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 40 คน เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการใช้พอร์ทโฟลิโอสำหรับครู แต่ปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งครูภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 มาเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การใช้พอร์ทโฟลิโอสำหรับครู จำนวน 26 คน ดังนั้นผู้วิจัยต้องใช้ครูภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 26 คนนี้ เป็นตัวอย่างประชากรแต่เมื่อดำเนินการวิจัยไปได้ 1 สัปดาห์มีตัวอย่างประชากรออกจากการวิจัยไป 3 คน จึงเป็นผลให้ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เหลือเพียง 23 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ พอร์ทโฟลิโอสำหรับครูซึ่งประกอบด้วย ตารางบันทึกแผนการสอน ตารางบันทึกผลการดำเนินการสอน แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการรู้จัก การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวด้านสถานภาพการศึกษาและด้านภาระงานของครู และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งใช้เป็นแบบบันทึกประวัติการเรียนการสอนของครู ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตารางบันทึกแผนการสอน

เป็นตารางบันทึกแผนการสอนในแต่ละวันของครู โดยครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้คือ ความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีสอนและเทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้วัดผลและประเมินผล

2. ตารางบันทึกผลการดำเนินการสอน

เป็นตารางบันทึกผลการดำเนินการสอนในแต่ละวันของครู โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ สิ่งที่คุณพอใจมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนในด้านวิธีสอนเทคนิคการสอน กิจกรรมที่ใช้ในการสอน วิธีวัดผลและประเมินผล สิ่งที่คุณไม่พอใจมากที่สุด ในการจัดการเรียนการสอน ในด้านวิธีสอนเทคนิคการสอน กิจกรรมที่ใช้ในการสอน วิธีวัดผลและประเมินผล และสิ่งที่คุณต้องการปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอน

3. แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการรู้จัก การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ

เป็นแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรู้จักและการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษของคุณ โดยสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีทั้งหมด 56 ข้อ แบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 15 ข้อ คำถามเกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ 41 ข้อ และคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

4. แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวด้านสภาพภาพการศึกษาและด้านภาระงานของคุณ

เป็นแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวของคุณในด้านวุฒิทางการศึกษา วิชาเอก จำนวนปีที่จบการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอนภาษาอังกฤษ ภาระงานของคุณด้านการสอน ภาระงานด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน ประสบการณ์ในการเข้าอบรมทางวิชาการ โดยสร้างเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ

5. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรายละเอียดของการจัดการเรียนการสอนของคุณประจำสัปดาห์ที่เพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้จากตารางบันทึกผลการสอน โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ข้อ คือ สิ่งที่คุณต้องการปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในด้านการจัดการเรียนการสอนที่คุณต้องการ และแหล่งในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอน

การดำเนินการวิจัย

การใช้พอร์ทัลไฟล์โอ

1. ผู้วิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการใช้พอร์ทัลไฟล์โอ สำหรับครูให้แก่ครูภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้บริหารส่งมาเข้ารับการอบรม ระหว่าง วันที่ 8 - 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ณ สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตัวอย่างประชากรบันทึกข้อมูลลงในแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการรู้จัก การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ และแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว ด้านสถานภาพ การศึกษาและด้านภาระงานของครูหลังการอบรม

2. ตัวอย่างประชากรดำเนินการสอนตามปกติและบันทึกข้อมูลลงในตารางบันทึก แผนการสอนและตารางบันทึกผลการดำเนินการสอนทุกครั้งที่ทำการสอน

ตัวอย่างประชากรบันทึกข้อมูลลงในแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการรู้จัก การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษหลังการสอนทุก 5 วัน

3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อติดตามผลการบันทึกแผนการสอนและผลการดำเนินการสอน รวมทั้งกระตุ้นการทำงานของตัวอย่างประชากรหลังการสอนทุก 5 วัน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อ ขอความร่วมมือกับสมาคมโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้อำนวยความสะดวกกับผู้วิจัย ในการเก็บข้อมูล พร้อมกับขอรายชื่อครูภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการคัดเลือก จากผู้บริหารโรงเรียนให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การใช้พอร์ทัลไฟล์โอสำหรับครู และเป็นตัวอย่างประชากร

2. ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเทคนิคการสอนที่ใช้ จำนวนการเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอนของครู จำนวนกิจกรรมการสอนที่ใช้และจำนวนเทคนิคที่ครูพัฒนาขึ้น ก่อนการใช้พอร์ทัลไฟล์โอ ของตัวอย่างประชากร จากแผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ของภาคเรียนที่ 1 เป็นเวลา 2 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยให้ตัวอย่างประชากรบันทึกข้อมูลลงในแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการรู้จักการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวด้านสถานภาพการศึกษา และด้านภาระงานของครู

4. ผู้วิจัยให้ตัวอย่างประชากรทำการบันทึกข้อมูลลงในตารางบันทึกแผนการสอนและตารางบันทึกผลการดำเนินการสอน ตามสภาพที่เป็นจริงตามเงื่อนไขสภาพการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ รวมทำการบันทึกทั้งหมด 20 ครั้ง

5. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ประกอบการศึกษาแผนการสอน และบันทึกผลการดำเนินการสอนที่ตัวอย่างประชากร แต่ละคนบันทึก โดยแบ่งกลุ่มการสัมภาษณ์เป็น 3 กลุ่ม คือ

5.1 กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์ในช่วงหลังการบันทึกครั้งที่ 2,7,12,20

5.2 กลุ่มที่ 2 สัมภาษณ์ในช่วงหลังการบันทึกครั้งที่ 3,8,13,20

5.3 กลุ่มที่ 3 สัมภาษณ์ในช่วงหลังการบันทึกครั้งที่ 4,9,14,20

หลังการสัมภาษณ์ผู้วิจัยให้ตัวอย่างประชากรทำแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการรู้จัก การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษด้วยทุกครั้ง หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประกอบการติดตามดูการบันทึกแผนการสอนและบันทึกผลการดำเนินการสอนที่ตัวอย่างประชากรบันทึกในแต่ละสัปดาห์และแจ้งผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละครั้งให้ตัวอย่างประชากรทุกคนทราบพร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบันทึกผลการดำเนินการสอนตลอดจนให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลรวมทั้งข้อมูลที่เป็นแนวคิดหลักเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนเพิ่มเติม

6. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการรู้จัก การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวด้านสถานภาพการศึกษาและด้านภาระงานของครู ตารางบันทึกแผนการสอน ตารางบันทึกผลการดำเนินการสอน และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตัวอย่างประชากรมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมได้ นำมาวิเคราะห์ดังนี้

เพื่อพิสูจน์สมมติฐานของการวิจัย

1. นำข้อมูลจากแผนการสอนทุกฉบับของตัวอย่างประชากรก่อนการใช้ฟอร์ทโฟลิโอ มาวิเคราะห์หาข้อมูลต่อไปนี้

1.1 จำนวนเทคนิคการสอนที่ใช้ ซึ่งดูจากการระบุชื่อเทคนิคการสอน ภาษาอังกฤษ หรือพิจารณากิจกรรมที่ไปในแนวเดียวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษแบบใดแบบหนึ่ง

1.2 จำนวนการเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอนของครู

1.3 จำนวนกิจกรรมการสอนที่ใช้ ซึ่งดูจากการระบุชื่อกิจกรรมการสอน ภาษาอังกฤษ หรือพิจารณาการจัดการเรียนการสอนที่ไปในแนวเดียวกับกิจกรรมการสอน ภาษาอังกฤษ แบบใดแบบหนึ่ง

1.4 จำนวนเทคนิคการสอนที่ครูพัฒนาขึ้น ซึ่งดูจากการระบุชื่อเทคนิคการสอน ภาษาอังกฤษ หรือพิจารณาจากกิจกรรมที่ไปในแนวเดียวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษที่ เป็นการผสมผสานหรือดัดแปลงมาจากเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษหลาย ๆ แบบ

นำข้อมูลดังกล่าวข้างต้น มาคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)

2. นำข้อมูลจากแผนการสอนและบันทึกผลการดำเนินการสอนทุกฉบับของ ตัวอย่างประชากรหลังการใช้ฟอร์ทโฟลิโอ มาวิเคราะห์หาข้อมูลต่อไปนี้

2.1 จำนวนเทคนิคการสอนที่ใช้ ซึ่งดูจากการระบุชื่อเทคนิคการสอน ภาษาอังกฤษหรือพิจารณากิจกรรมที่ไปในแนวเดียวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษแบบใดแบบหนึ่ง

2.1 จำนวนการเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอนของครู

2.2 จำนวนกิจกรรมการสอนที่ใช้ ซึ่งดูจากการระบุชื่อกิจกรรมการสอน ภาษาอังกฤษ หรือพิจารณาการจัดการเรียนการสอนที่ไปในแนวเดียวกับกิจกรรมการสอน ภาษาอังกฤษแบบใดแบบหนึ่ง

2.3 จำนวนเทคนิคการสอนที่ครูพัฒนาขึ้น ซึ่งดูจากการระบุชื่อการสอน ภาษาอังกฤษ หรือพิจารณาจากกิจกรรมที่ไปในแนวเดียวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษที่ เป็นการผสมผสานหรือดัดแปลงมาจากเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษหลาย ๆ แบบ

นำข้อมูลดังกล่าวข้างต้น มาคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)

3. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แผนการสอนทุกฉบับของตัวอย่างประชากรก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโอ และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แผนการสอนรวมทั้งบันทึกผลการดำเนินการสอนทุกฉบับของตัวอย่างประชากรหลังการใช้พอร์ทโฟลิโอ มาทำการเปรียบเทียบจำนวนเทคนิคการสอนที่ใช้ จำนวนการเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอนของครู จำนวนกิจกรรมการสอนที่ใช้ และจำนวนเทคนิคการสอนที่ครูพัฒนาขึ้น โดยการทดสอบค่าที (t - test)

4. นำข้อมูลจากแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการรู้จัก การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษทั้ง 5 ครั้ง มาวิเคราะห์หาจำนวนวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่ตัวอย่างประชากรใช้ โดยการหาความถี่ของวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่ครูรู้จักและครูใช้ แล้วนำมาทำเป็นแผนภูมิแท่งเป็นรายบุคคลพร้อมทั้งนำมาสรุปเป็นแผนภูมิแท่งโดยรวม

เพื่อตอบคำถามในการวิจัย

5. นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ครั้ง มาวิเคราะห์ดูการประเมินตนเองเกี่ยวกับผลสืบเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยการหาความถี่ของจำนวนครูที่ประเมินตนเองเกี่ยวกับผลสืบเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในแต่ละข้อคำถาม แล้วนำมาคำนวณหา ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าร้อยละ

6. นำข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวด้านสถานภาพการศึกษาและด้านภาระงานของครูมาวิเคราะห์ดูสถานภาพด้านการศึกษา และด้านภาระงานของครู โดยการหาความถี่ของสถานภาพด้านการศึกษารวมทั้งภาระงานของครูในด้านต่าง ๆ

7. นำข้อมูลที่ได้จากการคำนวณหาค่าร้อยละของจำนวนเทคนิคการสอนที่ใช้ จำนวนการสอนเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอนของครู จำนวนกิจกรรมการสอนที่ใช้และจำนวนเทคนิคการสอนที่ครูพัฒนาขึ้นจากแผนการสอนทุกฉบับก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโอ และหลังการใช้พอร์ทโฟลิโอ มาทำการเปรียบเทียบกับค่าความถี่ของสถานภาพด้านการศึกษา และภาระงานของครูในด้านต่าง ๆ แล้วนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อดูความเกี่ยวข้องระหว่างสถานภาพการศึกษาและภาระงานของครูกับการพัฒนาการสอน

สรุปผลการวิจัย

ผลของการใช้พอร์ทโฟลิโอที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปได้ดังนี้

พิสัยสัมฤทธิ์ฐานของกาวิจัย

1. ด้านเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ หลังการใช้พอร์ทโฟลิโอ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการใช้เทคนิคการสอนเป็นจำนวนมากมากกว่าก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบว่าครูสามารถพัฒนาการสอนขึ้นได้
2. ด้านบทบาทของครู หลังการใช้พอร์ทโฟลิโอ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการลดจำนวนการเป็นศูนย์กลางในการจัดการการเรียนการสอนน้อยกว่าก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ด้านกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ หลังการใช้พอร์ทโฟลิโอ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการใช้กิจกรรมการสอนเป็นจำนวนมากมากกว่าก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอบคำถามในการวิจัย

4. การเห็นจุดอ่อนในการสอนของตนเองและความต้องการศึกษาค้นคว้า หากความรู้เพิ่มเติม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในพอร์ทโฟลิโอ ตอนที่ 5 เกี่ยวกับสิ่งที่ครูต้องการปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ครูต้องการ รวมทั้งแหล่งในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการสอนและเทคนิคการสอน พบว่าการที่ผู้วิจัยเข้าไปสัมภาษณ์และกระตุ้นการทำงานของครูโดยการให้ข้อมูลและแหล่งของข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนนั้นมีส่วนช่วยให้ครูส่วนใหญ่เห็นจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง โดยครูจำนวนมากระบุความต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองทุกสัปดาห์ โดยเฉพาะในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2 ครูมีความต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองทุกคน นอกจากนี้ครูบางส่วนยังต้องการความช่วยเหลือ แนะนำเพื่อหาทางแก้ไขจุดอ่อนในการสอนของตนเอง โดยในสัปดาห์ที่ 2 พบว่า

ครูต้องการความช่วยเหลือ แนะนำมากที่สุด และเมื่อครูเห็นจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอนของตนเองแล้ว ครูจึงมีความต้องการที่จะไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนเพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 4 พบว่ามีครูจำนวน 20 คนต้องการไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดในระยะเวลา 4 สัปดาห์ หากเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่าครูมีความต้องการจะปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ครูต้องการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนเพิ่มเติม และครูต้องการความช่วยเหลือ แนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นจำนวนน้อยที่สุด

การที่ครูต้องการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากกว่าต้องการความช่วยเหลือ แนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนั้น เนื่องจากครูส่วนมากเชื่อว่าสามารถไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในการที่จะแก้ไขจุดอ่อนในการสอนได้ด้วยตนเอง เพราะการที่ครูไปค้นคว้าด้วยตนเองนั้นครูจะได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง นอกจากนี้แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าของครูนั้นล้วนอยู่ใกล้ตัวครูทำให้สะดวกในการไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อีกประการหนึ่งความช่วยเหลือ และคำแนะนำที่ครูต้องการนั้น บางเรื่องเป็นเรื่องที่ต้องมีผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านเข้ามาเกี่ยวข้อง การที่จะได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ ในระยะเวลาอันสั้นนี้เป็นไปได้ยาก และถึงแม้ว่าในบางเรื่องผู้วิจัยสามารถช่วยเหลือ แนะนำได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอน และเทคนิคการสอน แต่ข้อมูลที่ผู้วิจัยให้ไปนั้นบางเรื่องอาจยังไม่ทำให้ครูเข้าใจได้อย่างชัดเจน ที่สำคัญอีกประการหนึ่งระยะเวลาในการที่ผู้วิจัยไปพบและให้ข้อมูล คำแนะนำต่าง ๆ เป็นเพียง 1 ครั้งใน 1 สัปดาห์ เมื่อครูเกิดปัญหา หรือต้องการความรู้เพิ่มเติม จึงเป็นการสะดวกและรวดเร็วสำหรับครูในการไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

ประเด็นที่ นำสังเกตอีกประเด็นหนึ่งก็คือ ในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 4 ครูต้องการจะปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และต้องการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่จะนำมาใช้ในการสอนเพิ่มเติม เป็นจำนวนมากที่สุด จากข้อสังเกตนี้อธิบายได้ว่าการที่ครูต้องการจะปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 4 มากที่สุดนั้น เนื่องจากในสัปดาห์ที่ 1 เป็นสัปดาห์แรกที่ผู้วิจัยได้เข้าติดตามผลการสอนของครู ครูจึงเกิดการตื่นตัวในการประเมินการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และพบว่าตนเองมีจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น เมื่อผู้วิจัยไปติดตามผลได้

ระยะหนึ่ง ครูบางส่วนมีการปรับปรุงการสอนในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของตนเองได้แล้ว
 ในสัปดาห์ที่ 3 จึงมีจำนวนครูที่ต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองน้อยลง
 แต่เมื่อสอนไปได้อีก 1 อาทิตย์ จำนวนครูที่พบว่าตนเองที่มีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงเพิ่มขึ้น
 เนื่องจากเมื่อครูมีการปรับปรุงการสอนโดยการนำเทคนิคการสอน วิธีสอน หรือกิจกรรมการสอน
 ใหม่มาทดลองใช้ ครูจึงพบกับปัญหาและเห็นว่าตนเองจะต้องทำการปรับปรุงการจัดการเรียน
 การสอนอีก สำหรับจำนวนครูที่ต้องการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในสัปดาห์ที่ 1 มีมากที่สุดนั่นเป็น
 เพราะว่่าเมื่อครูได้ทำการสอนไป 1 สัปดาห์ครูพบว่าตนเองยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของ
 วิธีสอน และเทคนิคการสอนอยู่มากจึงมีความต้องการที่จะไปหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น
 ในสัปดาห์ที่ 2 ครูจำนวนหนึ่งสามารถหาแหล่งข้อมูลที่ทำให้ความรู้เพิ่มเติมได้ ดังนั้นความต้องการ
 ในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจึงลดลง แต่ก็เช่นเดียวกับความต้องการในการปรับปรุงการสอน
 ของครู เมื่อครูมีความต้องการที่จะนำเทคนิควิธีสอน หรือกิจกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียน
 การสอนในสัปดาห์ ต่อไป ครูจึงมีความต้องการที่จะไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น
 โดยเฉพาะในสัปดาห์ที่ 4 ซึ่งเป็นสัปดาห์สุดท้ายที่ผู้วิจัยจะเข้าไปติดตามผลการสอนและให้
 ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่างๆ ครูจึงเห็นว่าจะต้องช่วยเหลือตนเอง
 ในการไปหาความรู้เพิ่มเติมเป็นจำนวนมากเท่ากับในสัปดาห์ที่ 1

5. สถานภาพการศึกษาและภาระงานมีผลต่อการพัฒนาการสอนของครู

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในพอร์ทโฟลิโอตอนที่ 4 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวด้านสถานภาพ
 การศึกษา และด้านภาระงานของครู ข้อมูลในพอร์ทโฟลิโอตอนที่ 1 เกี่ยวกับการบันทึก
 แผนการสอนของครู รวมทั้งข้อมูลในแผนการสอนที่ครูบันทึกก่อนการใช้พอร์ทโฟลิโอ พบว่าครูที่มี
 การพัฒนา การสอนเป็นจำนวนมากนั้นเป็นครูที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 ซึ่งไม่ตรงกับความคาดหวังก่อนการทำเก็บข้อมูลของผู้วิจัยและยังมีข้อค้นพบอีกหลายข้อที่
 ไม่ตรงกับความคาดหวังของผู้วิจัยก็คือ ครูที่เรียนจบวิชาเอกประถมศึกษา ครูที่จบการศึกษามา
 นานถึง 16 -20 ปี ครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนภาษาอังกฤษมากกว่า 10 ปี ครูที่มี
 ประสบการณ์ทางการสอนมาก ๆ และครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมทางวิชาการ ต่างก็เป็นกลุ่มที่มี
 พัฒนาการทางการสอนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง

การที่ครูที่เรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีพัฒนาการทางการสอน
 มากที่สุดนั้น เนื่องมาจากครูรู้สึกว่าคุณครูที่จบการศึกษาดำเนินมีความพยายาม ขวนขวายและ

แสวงหาวิธีการที่จะทำให้การเรียนการสอนของตนเองประสบความสำเร็จอยู่เสมอ ครูมีการตื่นตัว และยอมรับในสิ่งใหม่ ๆ ดังนั้นจึงพบว่าการสอนของครู มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับครูที่เรียนจบ วิชาเอกประถมศึกษาชั้น ครูมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอน และวิธีสอนต่าง ๆ เป็นพื้นฐาน อยู่แล้ว เมื่อได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจึงไม่เป็นการยาก สำหรับครูในการปรับให้เข้ากับความรู้พื้นฐานของตนเอง นอกจากนี้ครูที่เรียนจบวิชาเอก ประถมศึกษารับรู้ว่าคุณเองยังมีจุดอ่อนในด้านทักษะภาษาอังกฤษ ครูจึงมีความกระตือรือร้นใน การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และนำมาใช้ในการเรียนการสอนครั้งต่อ ๆ ไปครูที่เรียนจบ วิชา เอกประถมศึกษาจึงมีพัฒนาการทางการสอนเป็นจำนวนมาก ด้านครูที่เรียนจบใหม่ ๆ และ มีประสบการณ์การสอนน้อย มีการพัฒนาการสอนในระดับที่ไม่สูงนักเนื่องจาก ครูยังไม่สามารถ นำเอาทฤษฎีที่เรียนมาปรับให้เป็นการปฏิบัติได้ การสอนของครูจึงยังไม่พัฒนามากนักและ เนื่องจากประสบการณ์ในการสอนน้อย เมื่อเกิดปัญหา หรือพบจุดอ่อนในการสอนจึงทำให้ครู พลิกแพลง หรือปรับปรุงการสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นจึงทำให้การพัฒนาการสอนของครูมีน้อย สำหรับในกรณีครูที่เคยเข้ารับการอบรมทางวิชาการหลายครั้งแต่ยังมีพัฒนาการทางการสอนน้อย ในที่นี้สามารถอธิบายได้ว่า การจัดอบรมทางวิชาการโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาด้านใดด้านหนึ่ง นั้นมีองค์ประกอบหลายด้านในการทำให้การจัดอบรมนั้น ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น เนื้อหา ของการจัดอบรม ระยะเวลาในการจัดอบรม ความสามารถและความเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่จัด อบรมของวิทยากร เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ารับการอบรมทางวิชาการของครูในการวิจัย ครั้งนี้ พบว่ามีทั้งที่เป็นการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ และไม่เกี่ยวกับการสอน ภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าครูที่ได้เข้ารับการอบรมทางวิชาการบางคนมีพัฒนาการ ทางการสอนน้อย เนื่องจากเรื่องที่ครูเข้ารับการอบรมนั้นไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัด การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

สำหรับสิ่งที่ตรงกับความคาดหวังของผู้วิจัย ก็คือ ครูที่มีจำนวนชั่วโมงในการสอนน้อยและ ครูที่ไม่มีภาระงานด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน เป็นกลุ่มครูที่มีการพัฒนาการสอนมาก เช่นกัน แต่ที่น่าสังเกตอีกประเด็นหนึ่งคือ ครูที่มีภาระงานด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอน เพียง 1 ด้าน กลับมีการพัฒนาการสอนน้อยที่สุด ซึ่งในความเป็นจริงแล้วครูที่มีภาระงานน้อยควร จะมีพัฒนาการทางการสอนในระดับมาก แต่เมื่อผู้วิจัยได้กลับไปดูแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวของครู กลุ่มนี้แล้ว ปรากฏว่าการะงานด้านที่ครูกลุ่มนี้รับผิดชอบนั้น เป็นด้านที่ต้องรับผิดชอบงานมาก และมีความรับผิดชอบสูง ได้แก่งานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ เช่น หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ฝ่ายกิจการนักเรียน ฝ่ายอาคารสถานที่ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ซึ่งต้องดูแลรับผิดชอบนักเรียนจำนวนมากอีกด้วย ดังนั้นการพัฒนาด้านการสอนนั้นจึงเป็นไปได้น้อย

อภิปรายผลทฤษฎีวิจัย

เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์หามาประมวลและสรุปโดยรวม ทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพรวมทั้งหมดของการใช้ฟอร์ทโฟลิโอที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งพบว่า มีประเด็นหลัก ที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
2. ประเด็นเกี่ยวกับความรู้ในด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งการนำวิธีสอน และเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษมาใช้ในการเรียนการสอนของครู
3. ประเด็นเกี่ยวกับการที่ครูไม่สามารถพัฒนาเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษขึ้นได้
4. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ฟอร์ทโฟลิโอของครู

สำหรับรายละเอียดในแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

จากการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของครูพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้กิจกรรมเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีผสมผสานกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรมเข้าด้วยกันสำหรับลักษณะของการจัดกิจกรรมการลือนั้น ส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมแบบให้นักเรียนมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มใหญ่ หรือแบบทำร่วมกันทั้งชั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ ครูจะเป็นผู้ชี้แนะและควบคุมกิจกรรมการสอนทั้งหมด นักเรียนจะไม่มีโอกาสได้คิดด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลดีหากครูเป็นต้นแบบที่ดีได้ นักเรียนจะได้รับรู้รูปแบบทางภาษาที่ถูกต้องจากครู แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบให้นักเรียนมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มใหญ่นี้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2539 ที่เน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับวัฒนธรรมและ

นำไปใช้ได้ สถานการณ์ประจำวัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ไม่เอื้อต่อการเรียนแบบการสื่อสารเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนขาดโอกาสที่จะได้ใช้ภาษาเหมือนในชีวิตจริง และขาดโอกาสในการฝึกการใช้ประสบการณ์ของนักเรียนเป็นพื้นฐาน ซึ่งถ้าใช้แต่กิจกรรมแบบให้นักเรียนมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มใหญ่ในการจัดการเรียนการสอน ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริงของนักเรียนคงจะเกิดขึ้นได้ยาก (อรุณี วิริยะวิจิตรา, 2532) อย่างไรก็ตามยังพบว่าครูได้ใช้กิจกรรมการเรียนการสอน โดยการแบ่งกลุ่มย่อยในการเรียนการสอนมากขึ้น อาจเป็นเพราะเมื่อครูได้ทำการวิเคราะห์ การเรียนการสอนของตนเองแล้ว พบว่านักเรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอื่น ๆ และเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการแบ่งกลุ่มย่อยนี้เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อสื่อสารมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนจะต้องฟังเพื่อนในกลุ่ม แสดงความคิดเห็นขัดแย้งซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมกันตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง นักเรียนจะเกิดความรู้สึกว่าบทเรียนน่าสนใจ น่าเรียน ไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือเบื่อหน่าย เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาโดยไม่รู้ตัว และไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นบรรยากาศของห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ อรุณี วิริยะวิจิตรา (2532) ที่ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการแบ่งกลุ่มย่อย เป็นการเพิ่มจำนวนการใช้ภาษาของนักเรียนในห้องเรียน มีลักษณะคล้ายกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนอกชั้นเรียน

2. การรู้จัก การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษของครู

จากการวิเคราะห์การประเมินตนเองเกี่ยวกับการรู้จักการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษของครูทั้ง 5 ครั้ง พบว่าในการประเมินตนเองครั้งที่ 1 ครูส่วนมากจะประเมินว่าตนเองรู้จักและเคยใช้วิธีสอน เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งรู้จักแต่ไม่เคยใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษที่กำหนดให้ในระดับสูงกว่า การประเมินตนเองครั้งที่ 2 อาจเป็นเพราะครูไม่มีความรู้ทางด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอนอย่างแท้จริง จึงเกิดความสับสนและเข้าใจผิดเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ คิดว่าวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่ผู้วิจัยกำหนดเป็นวิธีเดียวกันกับวิธีที่ครูรู้จัก แต่เมื่อได้ทำการประเมินตนเองครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ซักถามถึงวิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่ครูประเมินว่าตนเองรู้จักและได้อธิบายเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนนั้น ๆ พอสังเขป ครูจึงรับรู้ว่าสิ่งที่ตนเองเข้าใจนั้นยังไม่ถูกต้อง ดังนั้นในการประเมินตนเองครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 จะเห็นได้ว่าครูมีการประเมินว่าตนเองรู้จักและเคยใช้วิธีสอนเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษน้อยกว่าครั้งที่ 1 และเพิ่มจำนวนการรู้จัก และการใช้มากขึ้น ในครั้งต่อ ๆ ไป

เนื่องจากครูได้ไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษที่ครูยังไม่แน่ใจเพิ่มเติม

เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของครูจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าในระยะแรกของการใช้ฟอร์ทโฟลิโอ ครูส่วนมากสามารถบอกรายละเอียดของวิธีสอนบางวิธีเทคนิคการสอน และกิจกรรมที่ใช้ในการสอน และอธิบายโดยใช้เหตุผลตามแนวคิด และทฤษฎีของศาสตร์ทางการสอนประกอบคำอธิบายได้ แต่เมื่อใช้ฟอร์ทโฟลิโอไปได้ช่วงระยะเวลาหนึ่งครูมีการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ของตนเองขึ้นอีกระดับหนึ่งโดยสามารถบอกจุดด้อย จุดเด่นของวิธีสอนบางวิธี และเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษที่ตนเองใช้ได้ รวมทั้งสามารถเลือกเทคนิคการสอนและกิจกรรมการสอนมาใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่เมื่อเสร็จสิ้นการใช้ฟอร์ทโฟลิโอแล้วพบว่า ถึงแม้ว่าครูจะมีการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของตนเองโดยสามารถเลือกเทคนิคการสอนและกิจกรรมการสอนมาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับนักเรียนได้ แต่ครูก็ยังไม่สามารถพัฒนาเทคนิคการสอนขึ้นได้นั่นก็คือ ยังไม่มี การสร้างเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ที่เป็นการผสมผสาน หรือดัดแปลงเทคนิคการสอนหลาย ๆ เทคนิคที่มีอยู่แล้วเข้าด้วยกัน ครูยังคงใช้เทคนิคการสอนที่พบในหนังสือ หรือคู่มือการสอนภาษาอังกฤษที่ครูได้ไปศึกษา จากข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการจัดระดับของความสามารถด้านกาวิเคราะห์แบบตอบได้ในศาสตร์ทางการสอน ซึ่ง แวน มานิน และ ไชชเนอร์ และ ลิสตัน (Van Manen , 1977 : Zeichner and Liston, 1987 อ้างถึงใน วารินทร์ แก้วอุไร, 2541) ได้จัดระดับไว้ตามความยากง่าย คือ ระดับที่ 1 ครูจะสามารถบอกรายละเอียด และสามารถอธิบายโดยใช้เหตุผลตามแนวคิด และทฤษฎีของศาสตร์ทางการสอนได้ ระดับที่ 2 ครูสามารถอธิบายถึงจุดด้อย จุดเด่นของการสอนนั้น ๆ ได้รวมทั้งสามารถเลือกที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และในระดับที่ 3 ครูจะสามารถนำแนวทางการสอนแบบต่าง ๆ ที่ได้เลือกมาใช้มาวิเคราะห์อย่างใช้วิจารณ์ญาณว่าควรจะใช้วิธีการอะไร เพราะเหตุใดรวมทั้งความเหมาะสมในการใช้วิธีการดังกล่าว และต้องสามารถอธิบายถึงการกระทำที่จะนำไปปฏิบัติได้

จากข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าปัญหาสำคัญของครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการรู้จักการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ มีความสอดคล้องกับคำกล่าวของศรีวิยสุวรรณภักดี (2522) และการศึกษาของ พิมพา นาคสุข (2527) ที่ว่า ครูที่ไม่ได้เรียนทางการสอนมาโดยตรง หรือแม้กระทั่งครูที่เรียนทางการสอนมาแล้วบางส่วน ยังขาดความรู้

ทางด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอนที่ถูกต้อง และอาจเป็นเพราะครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไปจึงไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สอดคล้องกับความเห็นของ เพ็ญศรี รังสิยากุล (2521) ที่ว่า ครูบางท่านมีความเข้าใจว่าการสอนภาษาอังกฤษเหมือนกับการสอนวิชาอื่น ๆ ครูจึงไม่ได้ศึกษาระเบียบวิธีการสอนอย่างแท้จริง และยังคงสอดคล้องกับความเห็นของ พิศรวัลย์ โกวิทวาทิ (2537) ที่ว่าครูที่ไม่ได้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษมาโดยตรง บางท่านขาดความเชี่ยวชาญแน่นยำในด้านไวยากรณ์ การออกเสียงคำศัพท์ และขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องตามสถานการณ์

3. ครูไม่สามารถพัฒนาเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ

จากการวิเคราะห์การใช้เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษจากแผนการสอนและบันทึกผลการดำเนินการสอนของครูพบว่า ถึงแม้ว่าครูจะมีการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการสอนและใช้เทคนิคการสอนเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน เหมาะสมกับเนื้อหา และตัวนักเรียนแล้วก็ตาม แต่ครูก็ยังไม่สามารถพัฒนาเทคนิคการสอน โดยการนำเอาเทคนิคการสอนที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงหรือผสมผสาน เทคนิคการสอนหลาย ๆ รูปแบบได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ ครูไม่มีความแน่นยำทางด้านรายละเอียดของเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษแบบต่าง ๆ และครูมีความสามารถในการวิเคราะห์แบบตอบได้ในศาสตร์ทางการสอนอยู่ในระดับไม่สูงนัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประการแรก ครูไม่มีความแน่นยำทางด้านรายละเอียดของเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษแบบต่าง ๆ ซึ่งการที่ครูจะพัฒนาเทคนิคการสอนได้นั้นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนเป็นอย่างดีและต้องเคยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ที่พอจะทำให้ทราบว่า เทคนิคการสอนแต่ละเทคนิคนั้นมีจุดดีจุดด้อยอย่างไร จึงจะนำมาดัดแปลง หรือผสมผสาน เพื่อพัฒนาเป็นเทคนิคใหม่ ๆ ขึ้นได้ จากการวิจัยครั้งนี้ องค์กรประกอบสำคัญที่ทำให้ครูขาดความแน่นยำด้านเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ ก็คือการที่ครูไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ ทำให้ครูขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ ครูต้องใช้เวลาในการศึกษาเพิ่มเติมรวมทั้งนำเทคนิคการสอนที่ได้ไปศึกษามาทดลองใช้ในห้องเรียน เพื่อหาจุดดีจุดด้อยของแต่ละเทคนิคการสอน ดังนั้นระยะเวลาเพียง 4 สัปดาห์ ครูจึงไม่สามารถพัฒนาเทคนิคการสอนขึ้นได้นอกจากนี้ การที่ครูมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบมาก ทั้งงานด้านการสอนและงานด้านอื่น ๆ ซึ่งครูจะต้องสอนประมาณ 20 - 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครูจึงไม่มีเวลาไปศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิค

การสอนเพิ่มเติม อีกประการหนึ่ง ก็คือ ครูส่วนมากมีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษเพียง 1-5 ปี ซึ่งการที่ครูมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษน้อย ทำให้ครูขาดความชำนาญในการใช้เทคนิคการสอน และความสามารถในการดัดแปลง หรือพลิกแพลงเทคนิคการสอนต่าง ๆ โดยเฉพาะครูที่ไม่ได้เรียนทางด้านการศึกษาภาษาอังกฤษและครูที่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษมาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพา นาคสุข (2527) ที่พบว่าครูส่วนใหญ่ ไม่ได้เรียนวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ทำให้ครูขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในการสอน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ครูภาษาอังกฤษบางคนยังไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษและครูคนเดียวต้องสอนหลายวิชา ทำให้ครูไม่สามารถอุทิศเวลาให้กับการสอนได้อย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา จรดล (2529) ที่พบว่าครูภาษาอังกฤษ มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีสอนต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินความรู้ ครูมีความต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอนเพื่อนำมาปรับปรุงการสอนของตนเองรวมทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร ศรีบุญเรือง (2533) ที่บอกว่าการสอนของครูยังขาดเทคนิคการสอนอย่างมาก เนื่องจากครูไม่ได้เรียนวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก และไม่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและวิธีสอนภาษาอังกฤษ

ประการที่ 2 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์แบบตอบได้ในศาสตร์ทางการสอนอยู่ในระดับไม่สูงนัก เนื่องจากการคิดวิเคราะห์แบบตอบได้ในศาสตร์ทางการสอนที่ แวน มานิน และไลสตัน (Van Manen, 1977 : Zeichner and Liston, 1987 อ้างถึงใน วาริรัตน์ แก้วอุไร, 2541) ได้จัดระดับตามความยากง่ายไว้ 3 ระดับนั้น การที่ครูที่ไม่มีความแม่นยำในรายละเอียดของเทคนิคการสอนจะสามารถวิเคราะห์การสอนของตนเองได้ถึงระดับที่ 3 ย่อมต้องใช้เวลาานพอสมควร ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ในระยะเวลา 4 สัปดาห์ครูสามารถคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนของตนได้ถึงระดับที่ 2 เท่านั้น โดยในระยะแรกครูเริ่มต้นจากการวิเคราะห์รายละเอียดของเทคนิคการสอนที่ตนใช้ ตลอดจนหาเหตุผลทางทฤษฎีของศาสตร์การสอนมาประกอบการเลือกใช้เทคนิคการสอนนั้น ๆ ต่อมาในระยะหลังครูจึงเริ่มมีการวิเคราะห์ถึงจุดเด่น จุดด้อยของเทคนิคการสอนที่ใช้ และเลือกเทคนิคการสอนที่ครูคิดว่าเหมาะสมกับสภาพการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของตนเองมาใช้ ซึ่งลำลี ทองธิว (2536) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างความคิดวิเคราะห์แบบตอบได้ของครูว่าไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ก็ไม่ใช่ว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เพียงแต่ครูจะต้องได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีกคิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยกระบวนการที่ใช้ต้องมีลักษณะพิเศษ คือ กระตุ้นให้ครูตั้งคำถาม ทำทนายให้ครูตั้งข้อสงสัยต่อ

สิ่งที่คิดว่าตนรู้ดีแล้ว ส่งสลับต่อสิ่งที่เคยยอมรับ เชื่อถือ และถือปฏิบัติกันมาจนเป็นแนวที่จะต้องทำ และเลยไปถึงท้าทายให้ครูสร้างแนวทางปฏิบัติใหม่ ๆ ขึ้นจากคำตอบที่ได้จากข้อสงสัยของตน

4. ปัญหาในการใช้พอร์ทโฟลิโอของครู

จากการวิเคราะห์การใช้พอร์ทโฟลิโอของครูในการทำวิจัยครั้งนี้ พบว่ามีหลายปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้พอร์ทโฟลิโอของครู ซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ดังนี้

4.1 ครูไม่มีเวลาในการบันทึกผลการดำเนินการสอนในแต่ละวัน และไม่มีเวลาในการไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เนื่องจากครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป มีการสอนพิเศษ สอนซ่อมเสริมหลังเลิกเรียน และมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากภาระงานด้านการสอน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ กานดา จรตล (2529) ที่ว่า ครูส่วนใหญ่ ต้องทำการสอนทุกวิชาและมีชั่วโมงสอนมาก นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับความเห็นของ อุไรวรรณ ศฤงคาร์มันต์ (2526) และนพมาศ รัตนปริดากุล (2523) ที่ว่าการที่ครูมีหน้าที่ในความรับผิดชอบมากทำให้ครูไม่มีเวลาสำหรับการทำหรือเตรียมกิจกรรม อุปกรณ์ เป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนจะดำเนินไปด้วยดีไม่ได้

4.2 ครูไม่สามารถคิดวิเคราะห์ วิจัยงาน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตนเองในแต่ละวันได้ดีเท่าที่ควร จึงเห็นว่าการใช้พอร์ทโฟลิโอเป็นเรื่องยาก เนื่องจากความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยงานของครูที่พบจากการทำวิจัยนั้น อยู่ในระดับของการบอกรายละเอียด และอธิบายการสอนของตนเองเป็นระยะเวลาเกือบครึ่งหนึ่งของระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่มีโอกาสในการฝึกการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการสอนของตนเองมาก่อน ดังที่ สาลี ทองธิว (2536) ได้กล่าวไว้ว่า

... สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญที่สุด ที่เป็นตัวสะกดกันกระบวนการความคิดวิเคราะห์ ก็คือ การที่ผู้ที่คิดว่ารู้ทุก ๆ เรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนและพฤติกรรมภายในโรงเรียนได้สร้างรูปแบบ แผนหรือแนวปฏิบัติให้ครูทุกคนยึดถือเสมือนหนึ่งเป็นกฎหมาย ครูทุกคนจะต้องทำเช่นที่กำหนดให้คาดหวังในสิ่งที่ตั้งไว้ ให้คิดในแนวที่ระบุไว้ การกระทำเช่นนี้ปิดโอกาสที่ครูจะมีความคิดเป็นอย่างอื่น ตลอดจนการใช้สมองในการคิดวิเคราะห์. . .

ดังนั้นการใช้พอร์ทโฟลิโอของครูจะเกิดประโยชน์สูงสุดและใช้ได้ผลดีต่อ การพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนของครูนั้น จึงต้องขึ้นอยู่กับความสนใจและเอาใจใส่

ในการติดตามการใช้พอร์ทโฟลิโอของครูอย่างจริงจัง รวมทั้งความสามารถในการให้คำแนะนำช่วยเหลือครูของฝ่ายวิชาการและผู้บริหาร ตลอดจนความรับผิดชอบต่อนตนเอง ความตั้งใจและต้องการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจังของครู ที่สำคัญที่สุด ครูจะต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้เป็นอย่างดี และนำผลที่ได้จากการคิดนั้นมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.3 ในการทำวิจัยครั้งนี้ พอร์ทโฟลิโอสำหรับครูถือว่าเป็นของใหม่ครูจึงค่อนข้างต่อต้านและไม่เห็นความสำคัญโดยเฉพาะครูที่ยึดมั่นกับวิธีสอนดั้งเดิม ดังนั้นนอกจากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแล้ว การเผยแพร่เพื่อให้ความรู้ในการใช้พอร์ทโฟลิโอสำหรับครู ยังจะต้องใช้การเผยแพร่กันเป็นทีมในการเผยแพร่แบบผสมผสาน (Eclectic Process of Change Model) คือใช้วิธีการทำงานร่วมกันเป็นทีมในการเผยแพร่นวัตกรรม โดยมีตัวกลางเผยแพร่ที่เป็นสมาชิกภายในสังคมช่วยให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของสังคมที่ตนเองอยู่และมีตัวกลางการเผยแพร่ที่เป็นบุคคลภายนอกช่วยชี้แนะสนับสนุนให้รายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรมและเพิ่มสถานะความเป็นผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญให้กับตัวกลางการเผยแพร่ที่เป็นสมาชิกภายในสังคม นอกจากนี้ยังจะต้องหาแนวร่วมซึ่งได้แก่ครูกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะรับนวัตกรรมได้ดีกว่ากลุ่มอื่น (innovator) รวมทั้งต้องมีผู้นำของกลุ่มครู (opinion leaders) มาช่วยสนับสนุนในการเผยแพร่นวัตกรรมอีกด้วย (สาลี ทองธิว, 2526) ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยก็ได้ใช้วิธีการวิจัยเผยแพร่แบบผสม โดยที่ผู้วิจัยเป็นสมาชิกภายในสังคมที่จะทำการเผยแพร่การใช้พอร์ทโฟลิโอสำหรับครู มีผู้นำของกลุ่มคือ คณะกรรมการฝ่ายประถมศึกษา สมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ คอยให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี และมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นตัวกลางการเผยแพร่ที่เป็นบุคคลภายนอกช่วยชี้แนะ และสนับสนุน ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้พอร์ทโฟลิโอสำหรับครู ตลอดจนช่วยเพิ่มสถานะความเป็นผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้วิจัย เพราะฉะนั้นหากได้ใช้เวลาในการศึกษาวิจัยมากกว่านี้ คาดว่าการใช้พอร์ทโฟลิโอสำหรับครูจะให้ผลที่ดีมากกว่าที่ค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ อย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่ และติดตามการใช้ฟอร์ทไฟล์โอของครู อย่างสม่ำเสมอและจริงจัง ตลอดจนสามารถให้ความช่วยเหลือ แนะนำ รวมทั้งจัดแหล่งข้อมูล เพื่อการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมของครู
2. ควรจัดเวลาให้ครูที่สอนวิชาเดียวกัน ได้ทักทาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับปัญหา หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลจากตัวอย่างประชากรได้เพียง 23 คน จากตัวอย่างประชากรทั้งหมด 26 คน ดังนั้นในการวิจัยต่อไป ควรมีการออกแบบการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่รัดกุมเพื่อป้องกันการสูญเสียตัวอย่างประชากรในการทำวิจัย
2. ควรมีการศึกษาผลของการใช้ฟอร์ทไฟล์โอที่มีต่อการสอนของครูในวิชาและระดับชั้นที่แตกต่างกัน รวมทั้งศึกษาผลของการใช้ฟอร์ทไฟล์โอสำหรับครูที่มีต่อการเรียนของนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาผลกระทบอื่น ๆ จากการใช้ฟอร์ทไฟล์โอสำหรับครู

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย